

گفت و شنود با آقای مهندس علی یوسف پور
عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس

■ تحقیق و تفحص؛ تجلی عزم نظام برای انضباطی برتر

آقای مهندس یوسف پور: در اصل ۷۶ قانون اساسی، آمده است که مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را داراست و این اصل، قدرت نظارتی خیلی بالایی را به مجلس داده است که می تواند در همه امور کشور اعم از

□ مجلس و پژوهش: جناب آقای یوسف پور به نظر جنابعالی جایگاه «تحقیق و تفحص» در مجلس چگونه است و عملکرد مجلس چهارم در زمینه تحقیق و تفحص چه بوده است؟

خصوصی، دولتی و عمومی بدون هیچ گونه محدودیتی تحقیق و تفحص کند.

خوشبختانه مقام معظم رهبری در این کار خیلی مشوق مجلس بوده‌اند و در مورد دستگاههایی که زیر نظر ایشان بوده مانند صدا و سیما و بنیاد مستضعفان، ایشان تشخیص داده‌اند که این کار باید انجام گیرد؛ در صورتی که در بدنه دولت و دستگاههای اجرایی، اگر دستگاههای نظارتی بخواهند کاری انجام دهند معمولاً با مقاومتهایی روبه رو می‌شوند. همچنین، به نظر می‌رسد تحقیق و تفحص یکی از اصول نظارتی مجلس باشد که به اصطلاح، مکمل سایر اصولی است که در این زمینه داریم. اما در مورد تحقیق و تفحص در مجلس چهارم باید گفت که تاکنون نمایندگان درخواست ۲۷ مورد تحقیق را داده‌اند که پنج مورد را به دلایل مختلف پس گرفته‌اند. حال ممکن است در آن موارد، کار انجام گرفته یا آن اشکال رفع شده باشد و یا به هر دلیل دیگر توافق کرده‌اند که کار ادامه پیدا نکند. یک نمونه از این موارد تحقیق و تفحص در بخش مالیاتهای کشور بود که چون وزیر محترم موافقت نمودند که مسؤول مربوطه را عوض کنند و پیشنهادهای مجلس را برای اصلاح سازی پذیرفتند، نیازی به ادامه کار نبود. اما در مواردی که مدیران دستگاهها به هیچ وجه زیر بار قضایا نروند و نمایندگان نیز ابهاماتی روی مسائل داشته باشند، تحقیق و تفحص انجام می‌شود. از ۲۲ مورد

باقیمانده ۶ مورد به مجلس ارائه گردیده و خوانده شد و بقیه نیز در حال بررسی است. بر اساس ماده ۱۳۹ آیین نامه داخلی مجلس، حداقل یک نماینده می‌تواند درخواست تحقیق و تفحص کند، که این درخواست توسط رئیس مجلس به کمیسیون مربوط فرستاده می‌شود. کمیسیون نیز پس از بررسی دلایل درخواست کننده و دستگاه ذی ربط، اقدام به رأی گیری می‌نماید که در صورت تصویب در مجلس به رأی گذاشته می‌شود و اگر رد شود، متقاضی حق دارد ۱۰ دقیقه از درخواست خود در مجلس دفاع کنند. کیفیت تحقیق و تفحص و چگونگی برخورد ضعیف و قوی با آن بستگی به نظر اعضای کمیسیون و هیأتی که انتخاب می‌شوند، دارد.

یکی از موارد تحقیق و تفحص که تاکنون در مجلس قرائت شده است راجع به وقایع مشهد در ۹ خرداد ۱۳۷۱ بود که انجام و در نهایت به تغییرات وسیعی در سطح مسؤولان استان خراسان منجر شد.

یکی دیگر از موارد تحقیق و تفحص، مربوط به عملکرد سازمان صدا و سیما بود که مستحضر هستید این تحقیق و تفحص تاچه حد جنجال برانگیز بود. بر خلاف وقایع مشهد که مسؤولان استان خراسان همکاری خوبی داشتند، در مورد صدا و سیما مقاومت‌های زیادی شد که اطلاعات و اخبار داده نشود ولی مجلس تا آنجا که در توانش بود مسأله را پیگیری کرد و کمیسیون

ارشاد اسلامی آن را به صحن آورد. از دیگر موارد تحقیق و تفحص یکی راجع به استان کرمانشاه بود و دیگری مربوط به عملکرد سازمان حج و زیارت که به انجام رسید. در حال حاضر، تحقیق و تفحص های مهمی در دستور کار مجلس قرار دارد.

از جمله عملکرد شهرداری تهران است که در این مورد لازم به یادآوری است دستگاه مربوطه به شدت در مجلس و در کمیسیون کار می کرده که این تحقیق و تفحص رأی نیاورد ولی موفق نشد و این مورد نیز مانند بقیه رأی آورد. البته باید یادآور شوم تاکنون هر تحقیق و تفحصی که به مجلس آمده رأی آورده است. تحقیق و تفحص دیگری مربوط به عملکرد بنیاد مستضعفان و جانبازان است که اکنون در انتهای کار قرار دارد و در حال جمع بندی است و مسؤولان آن هم همکاری نسبتاً خوبی با هیأت تحقیق و تفحص داشتند که شاید تا یک ماه دیگر به صحن مجلس آمده و از تریبون مجلس قرائت شود. تحقیق و تفحص بعدی مربوط به بانک مرکزی است که می دانیم افکار عمومی، مجلس و مطبوعات نسبت به عملکرد بانک مرکزی ایرادها و اشکالهای زیادی می گرفتند که این مورد نیز از مجلس درخواست شد و مجلس هم تصویب کرد. هیأت آن نیز تشکیل شده که انشاءالله به زودی کارش را شروع می کند.

تحقیق و تفحص دیگری در دستور کار مجلس قرار دارد که مربوط به شرکتهای

دولتی وابسته به وزارتخانه های جهاد سازندگی و نفت، بانک ملی، بانک صادرات و شرکتهای وابسته به این دو بانک است. ما با مشورت و همفکری دوستان دیگر و همکارانمان در مجلس به این نتیجه رسیده ایم که بیشتر ریخت و پاشها و خرجهای بی موردی که در دستگاههای دولتی انجام می شود مربوط به شرکتهای تازه تأسیس وابسته است که معمولاً شیوه اداره آنها خیلی مشخص نیست و معلوم نیست که آیا اینها، اشخاص حقیقی هستند یا حقوقی، که البته عمده سرمایه آنها نیز مال دولت است. این مورد نیز کار مشکلی است. زیرا، مدت زیادی به پایان عمر مجلس چهارم باقی نمانده است و نمایندگان درگیر مسائل انتخاباتی هستند ولی انشاءالله انجام خواهد شد. چند مورد تحقیق و تفحص نیز هست که چون اهمیت زیادی ندارد درباره آن توضیح نمی دهم.

مجلس چهارم در مقایسه با سه دوره قبل - که در طول هر دوره یک یا دو مورد تحقیق و تفحص انجام می شد - ممتاز است و شاید به این دلیل باشد که جو نسبتاً مناسبی از نظر کارشناسی در مجلس به وجود آمده است. همچنین پایان جنگ و وجود فضای آرام در کشور و بحث بازسازی و توسعه که در این فضا معمولاً تخلفات بیشتری نسبت به زمان جنگ صورت می گیرد، از دیگر دلایل افزایش تحقیق و تفحص در مجلس چهارم بوده است.

از نکات قابل ذکر اینکه دستگاههای

اجرائی باید از مقام معظم رهبری الگو بگیرند که ایشان از تحقیق و تفحص دستگاههایی که زیر نظرشان بود استقبال کرده و حتی تشویق هم نمودند که این کار انجام شود. مقام معظم رهبری در این باره فرموده‌اند تحقیق و تفحص باعث می‌شود مسئولان با حواس جمع و بهتر اعمالشان را انجام دهند و در عملکردشان تجدید نظر کنند. این است که ما امیدواریم سایر دستگاههای اجرایی از این روش استفاده کرده و با گروههای تحقیق و تفحص مجلس همکاری کنند.

□ مجلس و پژوهش: آیا این تحقیق و تفحص، شرکتهای تابعه شهرداری را نیز می‌پوشاند؟
سؤال دیگر این است که مکانیزم تحقیق و تفحص چگونه است؟
براساس چه ساز و کاری، کمیسیون مربوطه موفق می‌شود بازرسی مناسبی انجام دهد؟

آقای مهندس یوسف پور: در مورد عملکرد شهرداری تا آنجا که به خاطر دارم مربوط به شرکتهای وابسته به شهرداری نیز می‌شود، در واقع هم شهرداری و هم شرکتهای وابسته به آن ذکر شده که امیدواریم هیأت مربوطه بتواند با استفاده از کارشناسان، کارش را انجام دهد و چنانچه شهرداری عملکرد خوبی دارد، ارائه می‌شود و اگر تخلفی هم صورت گرفته منعکس می‌گردد. در ارتباط با پرسش دیگران باید عرض

کنم که معمولاً تحقیق و تفحص قبلاً از رسانه‌ها اعلام می‌شود. با این حال، وقتی هیأت مربوطه تشکیل شد، خود هیأت، اطلاعیه‌ای به رسانه‌ها می‌دهد تا چنانچه مردم اطلاعاتی دارند با آدرس یا تلفن اعلام شده تماس بگیرند. از آن طرف هم مردم، آگاهی سیاسی لازم را دارند آنها از قبل به کمیسیون مربوط - که این مورد خاص کمیسیون شوراها و امور داخله بود - می‌روند. ضمناً خود مراجعین شهرداری هم، اگر شکایتی دارند به کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ و کمیسیون شوراها و امور داخلی مراجعه می‌کنند. از طرفی هم، هیأت تحقیق و تفحص با اختیارات قانونی‌اش از نظرات بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات و سایر دستگاههای نظارتی مانند دادگاهها بهره می‌گیرد. بنابراین، هیأت می‌تواند مجموعه اطلاعات را به دست آورد.

متأسفانه در مورد شرکتهای وابسته به دولت باید گفت، بعد از آنکه در برنامه اول اعلام کردیم که باید خصوصی‌سازی کنیم، شاهد موجی در کشور بودیم که به جای آنکه امور مردم به مردم واگذار شود، وزارتخانه‌ها و دستگاهها که از «در» خارج شده بودند با تأسیس شرکتهای وابسته از «پنجره» وارد شدند یک مجموعه از این نمونه‌ها واگذاری‌ها و خصوصی‌سازی‌هایی بود که در جاهایی مثل سازمان صنایع ملی انجام شد و بسیار پر مسأله بود. از سوی دیگر نمونه‌هایی داریم که مثال بارز آن «مخابرات»

است که در طول پنج سال گذشته خصوصی سازی نکرده است؛ هیچ گونه از امور مخابرات را به جز یک مورد به بخش خصوصی واگذار نکرده است، در صورتی که می توانست خیلی از موارد مانند پست تصویری و یا بخشهایی از سرویس ارتباطات تلفنی را به مردم واگذار کند. این حس در بیشتر دستگاههای دولتی و شهرداری - که حالت شبه دولتی دارد - وجود دارد. آنها به دنبال این هستند که اکثر امور را به خودشان وابسته کنند. در حال حاضر، گروه تحقیق و تفحص باید حیطة فعالیت و میزان آن را مشخص کند و اینها را با قانون تطبیق دهد، اگر خلاف قانونی صورت گرفته باشد آن را به کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ ارجاع دهد و در این کمیسیون، مسؤولان مربوط در قبال تخلفاتشان جوابگو بوده و عندالزوم تحویل مقامات قضایی می شوند.

□ مجلس و پژوهش: به نظر جناب عالی چگونه می شود گردش کار شهرداری ها را ضابطه مند کرد؟ ابتدا از نظر ساختاری و سپس از نظر اجرایی؟

آقای مهندس یوسف پور: ما در قانون اساسی، انتخابات شورای شهر و روستا را داریم؛ یعنی در حال حاضر، بیش از ۵۰۰ شهرداری در کشور داریم. شورای شهر هیچ قائم مقامی نگذاشته است و قاعدتاً وزارت کشور با توان کمی که دارد نمی تواند روی ۵۰۰ شهرداری از شهرداری

بسیار بزرگ تهران گرفته تا شهرداری یک شهر کوچک نظارت دقیقی داشته باشد که مقدار دریافت عوارض و هزینه طرحها و پروژه هایشان چقدر است. بنابراین، اصل این است که ما بتوانیم قانون شوراهای شهر را پیاده کنیم. اگر قانون شورای شهر پیاده شود، آن وقت هر شهری برای خودش یک شورای منتخب مردم دارد که بر کار شهرداری نظارت می کند و شهرداری را، در چارچوبی که قانون برایش مشخص کرده هدایت می کند. قاعدتاً میزان عوارض شهرداری نیز با تصویب قانون شورای شهر خواهد بود. اینک که شورای شهر وجود ندارد، قائم مقامی آن را وزارت کشور به عهده دارد. با این همه گستردگی و شهرهای زیادی که در کشور وجود دارد، مسلماً وزارت کشور قادر نیست این بلبشو را سر و سامان دهد. لذا به اعتقاد من باید قانون شوراها پیاده شود. متأسفانه، دستگاههای اجرایی ما مقاومت می کنند تا قانون شوراها پیاده نشود. علت این امر واضح است؛ زیرا اختیارات زیادی از آنها گرفته می شود.

در حال حاضر، عوارضی در شهرها وصول می شود، قانون آن هم به صورت مکتوب موجود است؛ اما اینکه در چه حیطة ای انجام می شود و چقدر به آن نظارت می شود، مبنایی وجود ندارد. بنابراین من فکر می کنم مجلس چهارم یا مجلس آینده باید بر اجرای قانون شورای شهر و روستا تأکید کند.

اصلاحیه ما اولویت فائل شوند، این کار را نکردند. اکنون هم چون نزدیک انتخابات دوره پنجم هستیم کار مشکلی است و خود به خود به مجلس بعدی موکول می شود.

باید عرض کنم که شور این لایحه انجام شده ولی اعاده شده از سوی شورای نگهبان است. شورای نگهبان چند ایراد گرفته است که باید اصلاح شود. به هر حال از باب تأکید بر اهمیت باید عرض کنم که ما فکر می کنیم باید رسانه های جمعی و مراکز تحقیقاتی مانند «مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی» روی این بحث، کار کنند. در حال حاضر، خسارتهایی از عدم اجرای این قانون در کشور به وجود آمده که خود بحث جالبی است. مثلاً بعد از ۱۶ سال هیچ مدیریتی در روستاهای ما حاکم نیست. در روستاها قبلاً کدخداهایی بودند که ما آنها را برداشتیم و کسی را جایگزین آنها نکردیم. در شهرها هم هیچ گونه نظارتی نه در انتخابات شهرداران وجود دارد و نه روی عملکرد آنها، ضمن این که شهرداریها در بسیاری موارد، کارهای مثبت و خوبی انجام می دهند ولی شاید همان کارهای خوب نزد مردم مقبول نباشد زیرا، ارتباط مردمی میان مردم و شهرداران وجود ندارد.

در ادامه بحث قبلی باید همین جا عرض کنم که مجلس به خاطر همین که فکر می کرد روند صحیحی در جریان قضایا (از جمله همین قضایای الزامات به پرداختها) نیست، تقاضای تحقیق و تفحص داده که

اگر شما قانون شوراها را مطالعه کرده باشید - که البته در حال حاضر در شورای نگهبان است و اصلاحیه اش در کمیسیون شوراها و امور داخلی در دست بررسی است - متوجه می شوید که ما این شرط را گذاشته ایم که شورای شهر و روستا تشکیل شود ولی در مواقعی که به هر علتی شورا منحل می شود، قائم مقام در شهرهای کمتر از ۲۰۰ هزار نفر استانداری و بیشتر از ۲۰۰ هزار نفر، وزیر کشور باشد. متأسفانه در حال حاضر، تنها چیزی که از این قانون اجرا شده همین قائم مقامی وزارت کشور است. بنابراین، اصل بر این است که این شورا انتخاب و تشکیل شده باشد و در موارد خاص که شورا منحل شد برای آنکه وقفه ای در کارش نباشد، قائم مقام، وزیر کشور باشد.

□ مجلس و پژوهش: یعنی

بر اساس این قانون، شهردار، منتخب

شورای شهر خواهد بود؟ پژوهشگاه علوم انسانی

آقای مهندس یوسف پور: بله! انشاءالله این گونه خواهد بود و وزارت کشور فقط مسؤول برگزاری انتخابات است.

می خواهم عرض کنم که در واقع مجلس به شدت دنبال این قضیه بوده و هست و یکی از کارهای بسیار فشرده ما در دوره چهارم اصلاح قانون شوراها شهر و روستا بود، که البته وزارت کشور در این مورد همکاری کرد. ولی چون لایحه بود، هر چه با دولت مذاکره کردیم که نسبت به

□ مجلس و پژوهش: مردم از دادن پول ناراحت نیستند و نشان داده‌اند که هرگونه کمکی هم می‌کنند ولی مهم این است که اولاً تبعیض نباشد، ثانیاً مفسده نباشد، ثالثاً شفاف باشد و حسن تحقیق و تفحص این است که سیستم را به سوی اصلاح و تکمیل پیش می‌برد. جنابعالی اشاره فرمودید به تحقیق و تفحص حول شرکتهای دولتی؛ در این مورد اگر اطلاع و یا تحلیلی دارید بیان فرمایید؟

آقای مهندس یوسف پور: بعضی از دستگاهها، که پولهای اضافی دارند، یک مجموعه شرکتهای دولتی در کنار خودشان درست کردند و البته ظاهراً به اسم افراد حقیقی است. ولی، با امکانات همان وزارتخانه و همان دستگاه دولتی. پس سود سهامش هم در اختیار مسؤولان وزارتخانه قرار می‌گیرد و پولهایی که خرج می‌شود از آن محل است. این برداشت کلی است که وجود دارد و متأسفانه در این پنج شش سال اخیر، زیاد شده است. به عنوان نمونه دستگاهی می‌خواهد خریدی انجام بدهد، به جای این که مستقیماً خرید کند از این شرکت واسطه کمک می‌گیرد یا برای توزیع کالاها، به جای این که کالاها را مستقیماً به توزیع کنندگان بخش خصوصی بدهند، باز شرکتهایی درست کرده‌اند که این را انجام می‌دهند. (من حتی شنیدم که ماشین‌آلات صنعتی لاستیک سازی و سیمان سازی را

تصویب شده است. یعنی ضمن اینکه در حال حاضر در این مسیر کارهای درستی انجام می‌شود. ولی، ایرادهایی وجود دارد و وزارت کشور نمی‌تواند یک نظارت تام و تمام روی کار آنها انجام دهد. به عنوان مثال در همین تهران، ساختمان سازی و برج سازی بی‌رویه است که حتی دیده می‌شود، در کوچه‌های ۱۰ متری برج ساخته می‌شود! خوب بود با کمک وزارت مسکن و شهرسازی در یک یا چند منطقه ویژه برج می‌ساختند که بقیه مردم از این جهت رفاه داشته باشند. در حال حاضر وقتی برجی در یک منطقه ساخته می‌شود و دو سه هزار نفر در آن سکونت می‌کنند. باید مسائل رفت و آمد، ترافیک و مسائل جنبی آن مثل درمانگاه و مدرسه را در نظر گرفت. در حالی که این طور نیست. فقط شهرداری یک پولی گرفته و یک برج ساخته شده است. از آن طرف، در مناطق تجاری مثل همین «ظهیر الاسلام» و «صفی‌علیشاه» ساختمانهای بزرگی اجازه داده شده بدون اینکه پارکینگی برایشان در نظر گرفته شده باشد! خوب فردا مراجعین این مجتمعهای بزرگ تجاری، آیا با بند آوردن خیابانها و کوچه‌ها، حق ساکنین این منطقه را ضایع نخواهند کرد؟ بنابراین، این ایرادها وجود دارد و اینک ما امیدواریم هیأت تحقیق و تفحص بتواند قضیه را روشن کند و این آغازی باشد برای اینکه قانون شوراها در کشور پیاده شود.

نظارتی ما یکی دیوان محاسبات بوده که متأسفانه، بسیار بسیار ضعیف عمل کرده است. در طی ۵۰ سال اخیر شاید ۴ بار تفریغ بودجه به مجلس نیامده است! ۲ بار قبل از انقلاب و ۲ یا ۳ بار هم بعد از انقلاب که اخیراً یک بار آن اتفاق روی داده است. خوب این نشان دهنده توان بسیار ضعیف دیوان محاسبات است که هر ساله باید تطبیق بودجه را به مجلس بیاورد. از آن طرف دیوان محاسبات تا به حال، فقط به چیزهای جزئی پرداخته که آیا این پول درست خرج شده یا نه؟ مطابق برنامه بوده یا نه؟ که امیدواریم با تحولات اخیر اصلاح شود. دستگاه اداری دیگری که داریم، سازمان بازرسی کل کشور است. عنایت دارید که اختیارات بازرسی کل کشور بسیار وسیع و قانونی است و می‌تواند در تمام موارد، بازرسی مستمر داشته باشد، بازرسی نوبه‌ای داشته باشد که این وجود نداشته است.

اگر در شهری وارد شوید که ببینید یک بیماری واگیری وجود دارد، اولین چیزی که به ذهن شما می‌رسد این است که در این شهر حتماً مسئولین بهداشت خوب عمل نکرده‌اند. خوب با دستگاه بازرسی و نظارتی ما که عمده‌تاً این دو سازمان هستند و مجلس هم که قسمتی را به عهده دارد؛ اگر این اپیدمی وجود داشته باشد مشخص است که اینها خوب انجام وظیفه نکرده‌اند و شما این را در پیام اخیر مقام معظم رهبری و در دیداری که با هیأت دولت داشتند، شنیدید.

به صورت «انبوه» خریداری با ترتیبی مشابه این رویه!) بعد آن در شرکتها که عرض کردم به عنوان واسطه وارد شده است، سود حاصل از این واسطه‌گری را هم بین افراد حقیقی تقسیم می‌کنند. مقداری هم به مسؤلان دستگاهها می‌دهند تا در مواردی که می‌خواهند خرج کنند، این تغییرات دکوراسیونها و پولهایی که معمولاً خرج سفرها و حضرها می‌شود از همین محل است و فلان وزارتخانه یا دستگاه هر جا مشکل داشته باشند، برای پشتیبانی قضایا سعی می‌کنند از آن محلها پرداخت نمایند. یا ارتباطات نامناسب و بدی که بین تعداد معدودی از نمایندگان مجلس و دستگاهها ممکن است وجود داشته باشد و بعضی از پروژه‌ها در بعضی از مناطق اجرا می‌شود و از این گونه بده و بستانها...

□ مجلس و پژوهش: آقای

مهندس یوسف پورا! فکر نمی‌کنید که در برخی جاها، شیوع این گونه رفتارها به گونه‌ای است که با مکانیسمهایی مثل تحقیق و تفحص نشود جلوی آنها را گرفت؟

آقای مهندس یوسف پورا: به نظر می‌رسد تحقیق و تفحص بیشتر حالت «اورژانس» داشته باشد تا حالت مستمر. ولی ما انتقادی داریم به اینکه فرهنگ نظارتی در سیستمهای ما و حتی مجلس ضعیف است. یعنی ما باید در هر سازمان و دستگاهی یک سیستم سالم نظارت درست کنیم. در حال حاضر، دستگاههای

تحقیق و تخصص

صرف آن دستگاه در مجلس می‌شوند! حتی لوایحی بوده است که دولت چارچوبی برای آن مشخص کرده اما چون کمیسیون با وزارتخانه ارتباط نزدیکی داشته، قوانین را کاملاً به نفع وزارتخانه تغییر داده. در صورتی که ما می‌دانیم در قوانین و برنامه ریزیها باید مجموع بخشهای دولت با هم دیده شوند و نمی‌شود یک بخشی دیده شود و یک بخش دیگر دیده نشود. بنابراین، اگر کمیسینی وظایف قانونی خودش را انجام ندهد و از چارچوب قانونی، رابطه خود را با وزارتخانه فراتر برد و روابط غیر اصولی با وزارتخانه برقرار نماید، این قضایا خود به خود بوجود می‌آید.

شما ملاحظه کنید شرکت مخابرات از مالیات معاف شده است، شرکت نفت و شرکت پتروشیمی از مالیات معاف شده‌اند، در صورتی که اینها بیشترین گردش پول و سود را دارند. آن وقت فلان بقالی در فلان کوره ده یا راسته بازار باید مالیات بدهد. بله او باید مالیات بدهد ولی نه فقط او، بلکه اینها هم باید مالیات بدهند و نتیجه این می‌شود که شما در گرفتن مالیاتها فقط توانسته‌اید ۴۰ درصد مالیاتهای کشور را وصول کنید و ۶۰ درصد دیگر به همین طریق از زیر بار مالیات در می‌روند.

آیا با این مصوبات می‌شود کشور را به نحو احسن اداره کرد؟ علت این است که برخی فکر می‌کنند، تنها و تنها فقط باید مدافع مخابرات باشند. در صورتی که برای

یکی از انتظاراتی که مقام معظم رهبری از هیأت دولت داشتند مبارزه با فساد بود که خیلی از آقایان آن را سرسری گرفتند. این دو دستگاه فعال نبودند که حالا با تغییراتی که در مسئولین دادیم فعال می‌شوند.

از آن طرف خود مجلس که در کشور در رأس امور است و می‌تواند در تمام مسائل دخالت کند، به طور مستمر و دائم روی دستگاهها نظارت ندارد و این به خاطر این است که مجلس یک سیستم نظارتی ندارد. خوب از یک طرف دیوان محاسبات باید این را تنظیم نماید و نظارت کند و از طرف دیگر اعضای کمیسیون تخصصی قاعدتاً باید ببینند که دستگاه طبق هدفهایی که در برنامه‌های مربوطه برایش تنظیم شده جلو می‌رود یا خیر. معمولاً در بعضی از کمیسیونها که قوی بوده و افرادش فعال هستند تا حدی این کارها انجام می‌شود؛ یعنی به صورت دائم نظارت دارند، و از اینکه دستگاهی به انحرافهای زیادی کشیده شود جلوگیری می‌کنند. ولی بعضی از کمیسیونها هستند که متأسفانه ارتباطاتشان با دستگاه مربوطه را از حد ارتباطات مجلس فراتر می‌گذارند؛ یعنی با آن دستگاه رفیق می‌شوند. البته کمیسیون تخصصی باید پشتیبان و مؤید دستگاه ذی‌ربط خود باشد، ولی باید کمک کند که در چارچوب قوانین، دستگاه کارش را خوب انجام دهد و اگر ایراد و اشکالی دید برخورد و بررسی کند. ولی بعضی از کمیسیونهای ما آن قدر رفاقتشان را زیاد می‌کنند که مدافع

این که اقتصاد کشور سالم بچرخد باید یکی از اصولی‌ترین مسائلی که مجلس دنبال می‌کند، اصلاح مالیات باشد.

شما می‌بینید که در این ۱۵ سال، راجع به پروژه‌های سیمان، چقدر تأخیر که نشده است. الان بیاید پروژه‌های سیمان را با بخشهای دیگر کشور مقایسه کنید، مثلاً سد سازی که پیشرفتهای خیلی خوبی داشته است یا صنایع دفاع که به پیشرفتهای خوبی نائل آمدند و موارد دیگر. ولی متأسفانه می‌توانیم بگوییم صنعت سیمان همین‌طور دور خودش چرخیده و به دلیل ضعف مدیریتها، منابع مان معطل مانده و پروژه‌ها حالا دارد با تأخیرات وحشتناک و غیرقابل قبول راه‌اندازی می‌شود. اساساً این راه‌اندازی پرتأخیر که با خودش گرانی آورده نه تنها موجب افتخار نیست بلکه باید مسئولین از بابت تأخیر مورد بازخواست قرارگیرند؛ نه آنکه تشویق شوند! پس فرق خدوم و غیرخدوم در چیست؟

چرا یکبار در افتتاحیه‌هایمان این‌گونه برخورد نمی‌کنیم که مردم، دلگرم‌تر بشوند. البته این حکایت در مورد بقیه شاخه‌های صنایع وجود دارد و بنده یک موردش را به عنوان مثال عرض کردم، و قصدم آن نیست که یعنی در شاخه‌های دیگر صنایع، کار درست و حسابی انجام شده است. به اعتقاد من فلان کمیسیون در دوره‌های مختلف - گرچه برادران خوبی بودند - اگر به وظایفشان به خوبی عمل می‌کردند این مشکلات پیش نمی‌آمد. بنابراین، در بحث نظارتی، هم دستگاههایی که قانوناً وظیفه دارند - و هم کمیسیونهای ذی‌ربط مجلس -

عناوین تحقیق و تفحص‌های مجلس چهارم

- در خصوص واگذاری اراضی منابع ملی از طرف وزارتین کشاورزی و جهاد سازندگی به اشخاص حقیقی و حقوقی جهت احداث مسکن در داخل و خارج از محدوده شهرها
- در خصوص واگذاری خودروهای پستی به اشخاص حقیقی و حقوقی
- در مورد چگونگی اداره مراکز تحقیقاتی و مواردی دیگر
- در مورد سانحه هواپیمایی مورخ ۱۳۷۱/۱۱/۱۹
- در مورد عملکرد بنیاد مستضعفان و جانبازان
- در مورد دادنامه شماره ۸۲۲ مورخ ۱۳۷۱/۱۲/۶ صادره از شعبه دادگاه نظامی استان یزد و چند پروژه
- در مورد کانون موسیقی سنتی الحان

←

می‌توانند بسیار موثر باشند. در مورد بحث نظارت و تحقیق و تفحص در واقع می‌توان گفت که همانند آمپول مسکنی است که وقتی بیمار به حدی برسد که سلامتش در خطر است وارد قضیه می‌شود. مجلس باید به طور مستمر مطالعه کند تا کارآمدی سازمانهای موجود را بالا ببرد و اگر لازم است بخشهای دیگر را ایجاد کند و همچنین کمیسیونهای مربوطه به طور مستمر و دائم باید بر کار دستگاهها نظارت کنند که اگر ما با این قضیه برخورد نکنیم یک دفعه کار از دست می‌رود.

□ مجلس و پژوهش: خیلی ممنون. آیا به نظر شما اساساً چیزی به نام «اخلاق تحقیق و تفحص» داریم؟ مثلاً این سؤال مطرح می‌شود که مدیری مدتی در یک شرکت دولتی بوده و یک قلم ۱۵ میلیون دلار اختلاس کرده و نهایتاً پرونده‌اش در دستگاه قضایی مطرح می‌شود. یک نماینده مجلس اعلام می‌کند که قصد دارد تقاضای تحقیق و تفحص بدهد، بعد پشیمان می‌شود! مردم می‌پرسند این چه جور تحقیق و تفحص است؟ آیا رقم اختلاس کم است؟ اگر منافع خالص این اختلاس را کنار پرونده ۱۲۳ میلیارد تومان بگذاریم، این رقم بیشتر از آن نمی‌شود؟

آقای مهندس یوسف پور: خوب قطعاً در این دوران که ما در حال گذر به سازندگی هستیم و امکانات زیاد شده و در حقیقت به قول مقام معظم رهبری، آره ایش رفاه وجود دارد، تنها این

- در مورد میزان خرید و نحوه توزیع امکانات مصالح، ماشین‌آلات اعتبارات و نحوه فروش
- در مورد بررسی عملکرد شهرداری تهران از زمان تصدی شهردار کنونی
- در مورد مسافرتها، مأموران پستی و دلایل توجیهی ضروری مسافرتها
- در مورد عملکرد سازمان انرژی اتمی
- در مورد عملکرد معاونت امور سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دیگر دستگاههای تهیه و تولید کننده فیلم سینمایی و مطبوعات سینمایی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تا به حال در موارد گوناگون
- در مورد حوادث شهر مقدس مشهد
- در مورد آتش سوزی در انبار مخابرات شیراز
- در مورد مسائل مربوط به سازمان صدا و سیما

مسئولین اداری نیستند که ممکن است به دام دنیا طلبی بیافتند. نمایندگان محترم باید دقت کنند که در باندبازیه‌ها و یا معاملات ویند و بستها نیافتند. اگر نماینده‌ای بخواهد به طور دائم خودروی یک وزارتخانه زیرپایش باشد و در خانه فلان وزیر بنشیند یا در فلان استان ماشین فلان وزیر دستش باشد، نمی‌تواند وظایفش را خوب انجام دهد. بحث آن ۱۵ میلیون دلاری که مطرح کردید مربوط به همان دخانیات بود. این را یکی از نمایندگان سؤال کرده بود، بعد هم معلوم نیست به چه علتی پس گرفته بود که باید قاعدتاً از آن آقا پرسید.

البته از آنجا که من خودم درگیر یک سری تحقیق و تفحص‌ها بوده‌ام دنبال نکرده‌ام ولی قاعدتاً باید پیگیری شود و من خودم قول می‌دهم قضیه را پی‌گیری کنم.

اجازه بدهید این طور بگویم که نمایندگان اگر بخواهند حرفشان را با قدرت و شهامت بزنند و کار انجام بدهند به قول معروف باید بی‌توجه به دنیا و مطامع آن باشند. اگر در جبهه‌ها بسته باشد در دهانها باز خواهد بود. بنابراین در دوره پنجم علاوه بر اینکه طرف باید از نظر جنبه‌های سیاسی، تحصیلاتی و تخصصی خوب باشد به اعتقاد من یکی از مواردی که مردم باید خیلی دقت کنند این است که آیا این فردی که به مجلس می‌فرستند در مسائل مالی و رفاهی، قدرت نگهداری خودش را دارد یا نه؟ و در اولین مرحله و اولین پیشنهادی که رسید خودش را می‌بازد و به اصطلاح شل می‌شود؟ یعنی قاعدتاً مجلسی که می‌خواهد بر کل

- جمهوری اسلامی ایران
- در مورد نحوه عمل فرمانداران و بخشداران و شهرداران منطقه استان کرمانشاهان
  - در مورد منابع مالی احداث ساختمان جدید سازمان حج و زیارت
  - در مورد نحوه واگذاری زمینهای منابع ملی و پستی به اشخاص توسط وزارتخانه‌های کشاورزی جهادسازندگی
  - در مورد شرکت ملی فولاد ایران و مبارکه
  - در مورد عملکرد شهرداری شهر اصفهان و معاونت عمرانی استانداری اصفهان
  - در خصوص عملکرد ۵ ساله گذشته بانک مرکزی ج.ا.ا. (از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۳)
  - در مورد عملکرد کلیه شرکتهای وابسته به وزارتخانه‌های نفت و جهاد سازندگی کشاورزی و بانکهای سپه تجارت و ملت و ←

دستگاهها نظارت کند باید در همه امور از خودشان پیشقدمتر باشد و البته من خدمت شما عرض کنم که ما تاکنون فقط نکات منفی را گفتیم.

الان در مجلس شورای اسلامی ممکن است تعداد معدودی از همکاران این گونه باشند ولی، واقعاً ما در مجلس افرادی را داریم که حتی از خودروی قانونی که سهمشان می شود، استفاده نکردند و زندگی بسیار ساده ای دارند و این را خدمت شما عرض کنم که این واقعاً شامل اکثریت مجلس خواهد شد. عده معدودی که دنبال بند و بست و به تعبیر شما «لابی» کردن و اینها هستند، باید شناسایی شوند و توسط مردم از ورودشان به مجلس جلوگیری شود. یک عده معدودی نیابند کلیت را زیر سوال ببرند.

□ مجلس و پژوهش: با تشکر از

جناب عالی...

مهندس یوسف پور: یک نکته دیگری را نیز مایل بودم، در پایان اضافه کنم و آن موضوع مقایسه کارکرد مجلس کنونی با مجلسهای دوم و سوم در زمینه تحقیق و تفحص است که چون اینجا فرصت محدود است، امیدوارم مشروح آن را در نشست دیگری عرضه بدارم.

□ مجلس و پژوهش: سپاسگزار

خواهیم شد. بار دیگر از جناب عالی از باب فرصتی که برای این گفتگوی صریح در اختیارمان گذاشتید تشکر می کنیم و به امید دیداری دیگر.

همچنین عملکرد بانکهای

ملی و صادرات

● در مورد مسائل مربوط به

آموزش و پرورش استان

لرستان

● در مورد درآمد و نحوه

هزینه شرکت مخابرات ایران

● در مورد انتخابات حوزه

انتخابیه شهرستان ارومیه

● در مورد عملکرد معاونت

عمرانی وزارت کشور، در طول

پنج سال گذشته

● در مورد عملکرد معاونت

درآمدهای مالیاتی وزارت

امور اقتصادی و دارایی

● در مورد عملکرد اداره کل

غله

● در مورد عملکرد سازمان

تربیت بدنی ج.ا.ا.

***